

Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen liiketoiminnassa

28.5.2025

Mitä on luonnon monimuotoisuus, miksi se heikkenee ja miten se vaikuttaa liiketoimintaan?

- ?
 - ?
 - ?
 - ?
- Mitä on luonnon monimuotoisuus ja miten se muuttuu
- Miten liiketoiminta vaikuttaa ja on riippuvaista monimuotoisesta elollisesta luonnosta
- Miten biodiversiteetti vaikuttaa yrityksen kilpailukykyyn ja millaisia liiketoimintamahdollisuuksia biodiversiteettityöstä voi seurata
- Mistä pk-yritykset voivat lähteä liikkeelle omassa biodiversiteettityössään

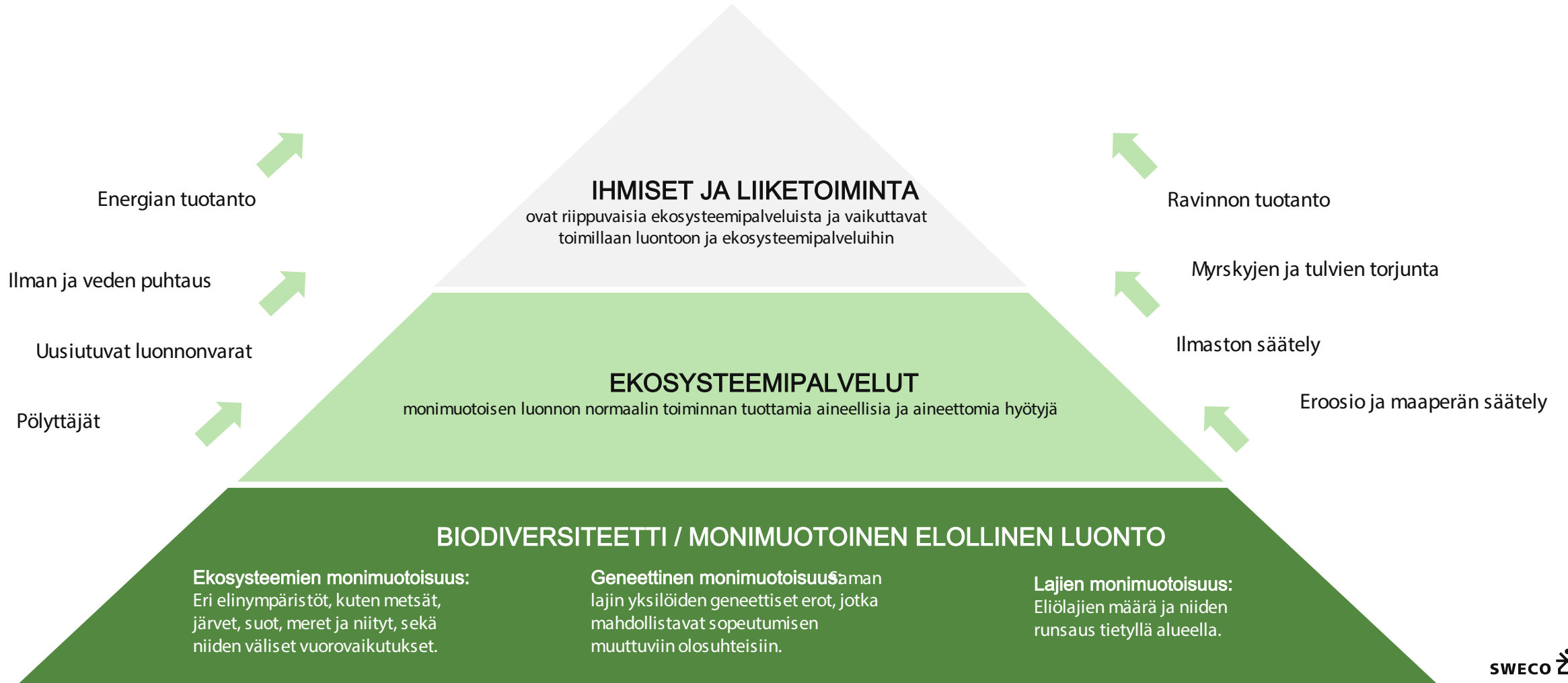
Erika Jumppanen

Tiimipäällikkö

Erika on kokenut biodiversiteettiasiantuntija, jonka erityisosaamista ovat luontoselvitykset ja vaikutusten arvioinnit. Erika istuu Swecon Kuopion toimistolla ja tuntee paikallisen toimintaympäristön erinomaisesti.

Mitä on luonnon monimuotoisuus ja
miten se muuttuu?

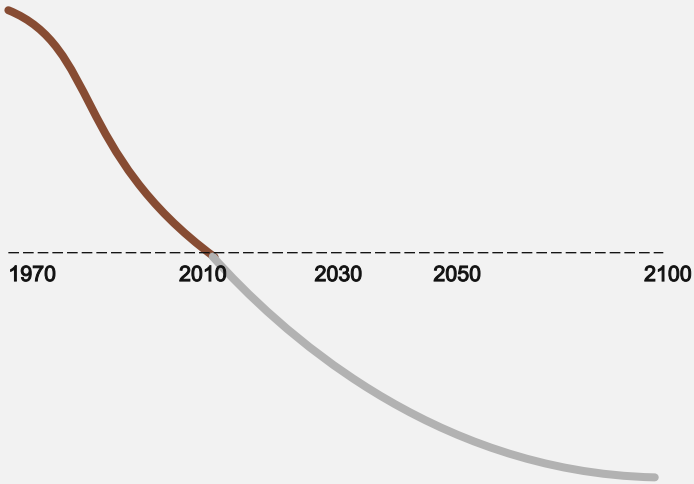
Biodiversiteetti eli monimuotoinen elollinen luonto tarjoaa pohjan yhteiskunnallemme

Luonnon monimuotoisuus on vähentynyt huolestuttavasti viimeisten vuosikymmenten aikana, eikä tilanteeseen näy muutosta

Luonnon monimuotoisuus on vähentynyt merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana, eikä tilanteeseen ole saatu tehtyä merkittävää muutosta. Vaikutamme negatiivisesti luonnon tilaan luontokadon ajureiden kautta. Luontokadon ajurit ovat tekijöitä, jotka suoraan tai epäsuorasti aiheuttavat luonnon monimuotoisuuden heikkenemistä. Luontokadon keskeisiä ajureita ovat:

Luonnon monimuotoisuus

Maan ja meren käyttö ja käytön muutokset

Luonnonvarojen käyttö

Ilmastonmuutos

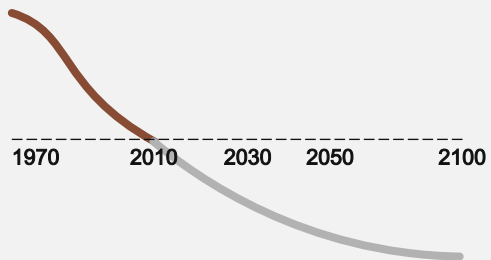

Saasteet

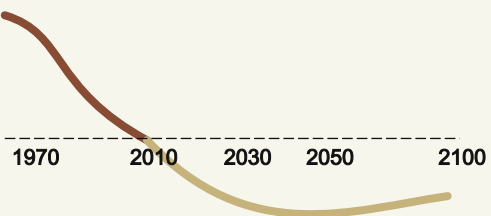
Vieraslajit

Miten saisimme luonnon tilan käännettyä kohti luontoposiitiivisuutta

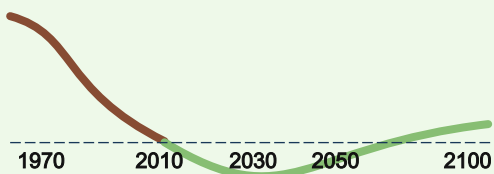
Jatkamme nykyisellä polulla: Luontokato jatkuu

- Luonnon monimuotoisuus on vähentynyt merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana, eikä tilanteeseen ole saatu tehtyä muutosta
- Jatkamme negatiivisten vaikutusten aiheuttamista, kuten elinympäristöjen hävittämistä, ilmaston muutoksen kiihdyttämistä, saastuttamista, luonnonvarojen liikkakäyttöä ja vieraslajien levittämistä

Vaihtoehtoinen tulevaisuus 1: Jarrutetaan luontokatoa

- Perustamme lisää suojelualueita ja kompensoimme vaikutuksiamme, mutta samalla negatiivisten vaikutusten aiheuttaminen jatkuu
- Luontokadon juurisyihin, kuten kestävämpään kulutukseen ei onnistuta puuttumaan
- Tarjolla ei ole riittäviä kannusteita yritysten toimintatapojen pysyvälle muutokselle

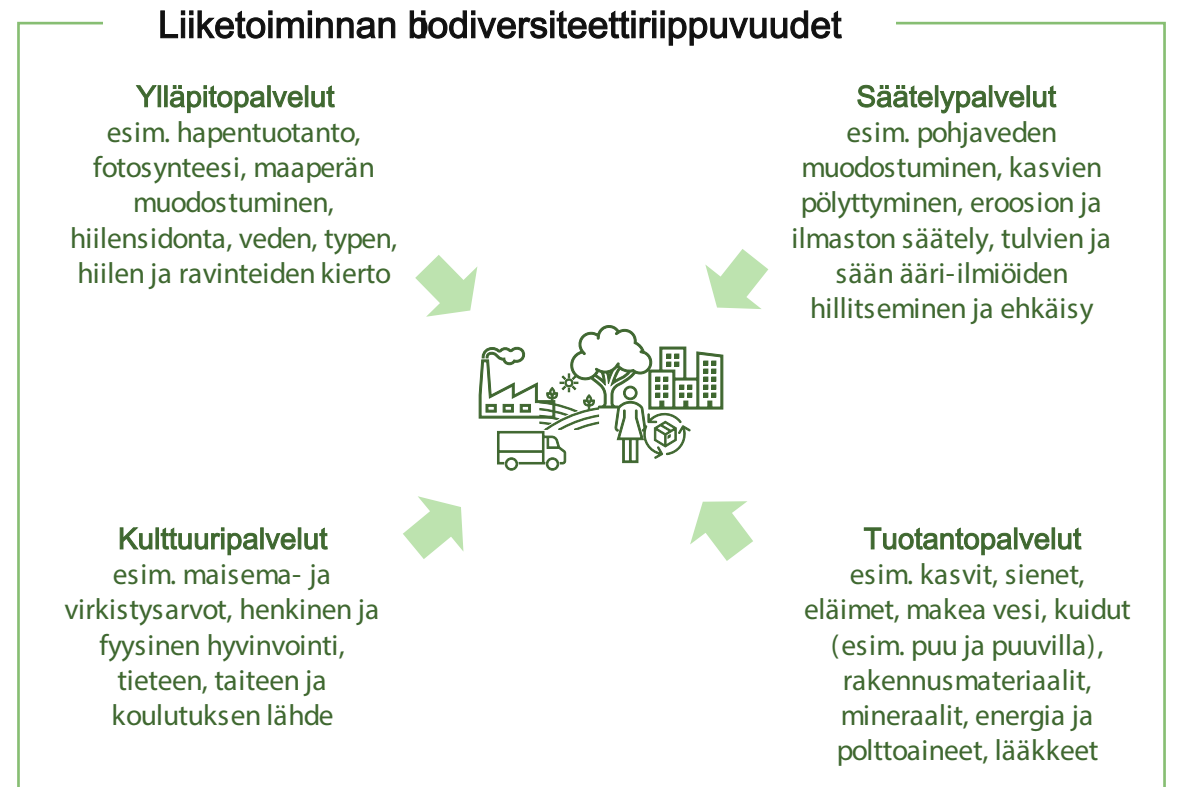
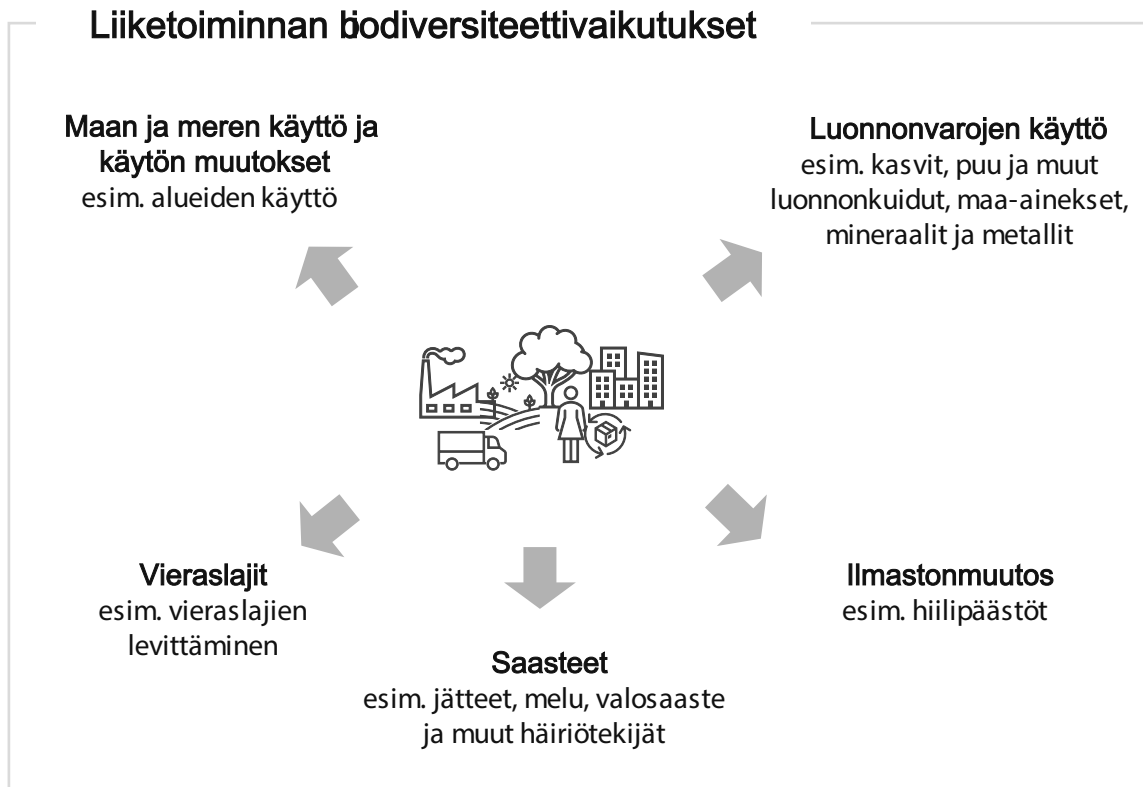

Vaihtoehtoinen tulevaisuus 2: Luontoposiitiivinen siirtymä

- Kehitämme toimintatapoja, joiden avulla onnistumme välttämään negatiiviset vaikutuksia luontoon ja samalla luomme lisää tilaa ja suojelua luonnolle
- Olemme saaneet aikaan systemaattisen muutoksen ihmisten tavoissa kuluttaa ja yritysten tavoissa toimia
- Sääntely ja kannustimet tukevat siirtymää aktiivisesti

Miten liiketoiminta vaikuttaa ja on riippuvaista monimuotoisesta elollisesta luonnosta?

Liiketoiminta vaikuttaa negatiivisesti biodiversiteettiin, samalla kun se on riippuvainen luonnon tarjoamista ekosysteemipalveluista

Miten biodiversiteetti vaikuttaa yrityksen kilpailukykyyn ja millaisia liiketoimintamahdollisuuksia biodiversiteettityöstä voi seurata?

Miksi jokaisen yrityksen tulisi aloittaa biodiversiteetti nyt?

MARKKINOIDEN ODOTUKSET

Yritysten on vastattava rahoitussektorin ja asiakkaiden kasvaviin odotuksiin säilyttääkseen toimilupansa ja saadakseen pääomaa. Lisäksi suurten yritysten kautta myös pk-yrityksille voi valua sääntelystä tulevaa painetta (esim. EU:n taksonomia, CSRD ja CSDDD)

VÄHEMMÄN RISKEJÄ JA KUSTANNUKSIA

Luontokato uhkaa monia kriittisiä toimitusketjuja. Biodiversiteettiin liittyvien luontoriippuvuuksien ja -vaikutusten kartoittaminen ja hallinta antaa yrityksille mahdollisuuden pienentää luontokatoon liittyviä taloudellisia riskejä.

UUTTA LIIKETOIMINTAA JA MAHDOLLISUUKSIA

Luontopositiiviset yritykset voivat parantaa brändiään ja mainetta, alentaa toimintakustannuksia ja saada kilpailuetua uusien liiketoimintamallien ja tarjonnan avulla.

ELÄMÄN JA LIIKETOIMINNAN EDELLYTYKSET

Biodiversiteetti on elämämme ja yhteiskuntamme perusta. Jokainen yritys on riippuvainen luonnon monimuotoisuudesta joko suoraan tai välillisesti globaalien arvoketjujensa kautta.

Biodiversiteetillä on linkki yrityksen liiketoimintariskeihin- ja mahdollisuuksiin

FYYSISET RISKIT

Akuutteja riskejä

- Fyysiset vahingot
- Raaka-aineiden saatavuus ja/tai hinta
- Vakuutuskustannukset
- Toiminnan siirtäminen tai lopettaminen

Kroonisia riskejä

- Hidas muutos ympäristön tilassa ja toiminnalle olennaisissa ekosysteemi-palveluissa

SIIRTYMÄRISKIT

- Poliittinen päätöksenteko
- Markkinoiden muutokset
- Sidosryhmien odotukset ja vaatimukset
- Maineriskit
- Teknologinen kehitys
- Kehittyvä lainsäädäntö

MAHDOLLISUUDET

- Uudet markkinat
- Uudet tuote-, materiaali- ja palveluinnovaatiot
- Uudet liiketoimintamallit
- Resurssitehokkuus
- Rahoituksen saatavuus ja ehdot
- Uudet kumppanuudet
- Toiminnan kestävyuden kehittämisen mahdollisuudet

SYSTEEMIRISKIT

- Ekosysteemien vakaus
- Talousjärjestelmän vakaus

Esimerkki luontovaikutusten ja riippuvuuksien kautta muodostuvista liiketoiminnan fyysisistä ja transitorisista

Esimerkkejä luontoon liittyvistä liiketoimintamahdollisuuksista

MAHDOLLISUUS	KUVAUS	ESIMERKKI LIIKETOIMINTAHYÖDYSTÄ
Uudet markkinat	Kuluttajien ja sijoittajien muuttuvista vaatimuksista ja odotuksista johtuen avautuvien uusien markkina-alueiden haltuunotto	Liikevaihdon kasvu
Uudet tuotteet	Tuotteiden tai palveluiden kehittäminen, jotka tuottavat todennetusti positiivisia vaikutuksia luonnolle	Parempi kilpailuasema
Resurssitehokkuus	Raaka-aineiden käytön tehokkuuden kehittäminen ja siirtyminen kiertotalouteen, jolloin neitseellistä raaka-ainetta kuluu vähemmän ja päästöjen määrä laskee	Alentuneet kustannukset raaka-ainehankinnoissa ja päästöjen ja jätteiden käsittelyssä. Kasvanut resilienssi neitseellisten raaka-aineiden saatavuuden vaihteluihin.
Rahoitus	Luontopositiivinen liiketoiminta voi parantaa yrityksen rahoitusmahdollisuuksia	Edullisemmat lainaehdot, sijoittajien kiinnostus ja rahoitusriskien hallinta
Maine	Yhteistyö paikallisten sidosryhmien kanssa luontoa edistävien toimien toteuttamiseksi	Arvonnousu ja houkuttelevuus potentiaalisille työntekijöille parantuneen maineen ja brändin myötä. Luontoriskeistä johtuvien kustannusten pieneneminen.

Mistä pkyritykset voivat lähteä
liikkeelle omassa
biodiversiteettisyössään

Biodiversiteettityön voi aloittaa pohtimalla yrityksen liiketoimintaa ekosysteemipalveluiden ja luontokadon ajureiden näkökulmasta

Tue ekosysteemi palveluja

Ylläpitopalvelut

esim. hapentuotanto, fotosynteesi, maaperän muodostuminen, hiilensidonta, veden, typen, hiilen ja ravinteiden kierto

Säätelypalvelut

esim. pohjaveden muodostuminen, kasvien pölyttyminen, eroosion ja ilmaston säätely, tulvien ja sään ääri-ilmiöiden hillitseminen ja ehkäisy

Tuotantopalvelut

esim. kasvit, sienet, eläimet, makea vesi, kuidut (esim. puu ja puuvilla), rakennusmateriaalit, mineraalit, energia ja polttoaineet, lääkkeet

Kulttuuripalvelut

esim. maisema- ja virkistysarvot, henkinen ja fyysinen hyvinvointi, tieteen, taiteen ja koulutuksen lähde

Biodiversiteettiä edistävä liiketoiminta

Vähennä luontokadon ajureita

Maan ja merenkäyttö ja käytön muutokset

esim. hyödynnettävät alueet ja niiden luontoarvot

Luonnonvarojen käyttö

esim. kasvit, puu ja muut luonnonkuidut, maa-ainekset, mineraalit ja metallit

Ilmastonmuutos

esim. kasvihuonekaasupäästöt ja hiilinielujen heikkeneminen

Saastuminen

esim. jätteet, päästöt, mikromuovit, melu, valosaaste ja muut häiriötekijät

Vieraslajit

esim. alueen luonnolle vieraiden lajien viljely ja kasvatus, vieraslajien leviäminen esim. logistiikan kautta

Haittojen minimoointia ja positiivisia toimenpiteitä voidaan lähteä tekemään heti – lieventämishierarkian noudattaminen on tässä keskeistä

Lieventämishierarkia (mitigation hierarchy)

Esimerkkejä toimenpiteistä

VÄLTÄ	Ensisijaisena keinona on välttää negatiivisia biodiversiteettivaikutuksia.	Luontoarvoja sisältävän tontin rakentamisen sijasta muutetaan olemassa oleva rakennus tarvittavaan käyttöön
VÄHENNÄ	Mikäli negatiivisia vaikutuksia ei ole voitu välttää, tulee ne minimoida.	Minimoidaan vaikutukset tontilla esimerkiksi suunnittelulla ja sijoittelulla
ENNALLISTA JA HOIDA	Ennallistamalla ja hoitamalla voidaan korjata aiheutettuja negatiivisia vaikutuksia.	Ennallistetaan ja hoidetaan tontilla aiheutuneita vahinkoja mm. käyttämällä kotoperäisiä lajeja
KOMPENSOI	Jäljelle jääneet luontohaitat voidaan kompensoida. Tämä keino on viimeinen ratkaisu lieventämishierarkiassa.	Ostetaan luonnonarvokaupasta maankäytön muutoksesta aiheutuneiden ja lieventämishierarkian jälkeen jäljelle jääneiden negatiivisten vaikutusten kompensointi

Esimerkkejä konkreettisista toimista, joita yrityksissä voidaan lähteä tekemään biodiversiteetin huomioimiseksi

- Kehitä yrityksen valmiutta ja osaamista biodiversiteetissä
- Kommunikoiki asiakkaiden kanssa heidän raportointivaatimuksistaan ja niihin liittyvistä mahdollisista tietotarpeista
- Määritä yrityksen liiketoiminnan luontovaikutukset ja -riippuvuudet ja suunnittele miten niitä vähennetään
- Arvioi luonnosta aiheutuvat liiketoimintariskit ja niiden suuruus sekä suunnittele niiden hallinta
- Tunnista minkälaisia liiketoimintamahdollisuuksia biodiversiteetti voi tarjota yritykselle
- Varaudu tarkastelemaan liiketoimintastrategian ja luontonäkökulmien yhteyttä

HUOM! Keskeinen osa luontotyötä on huomioida, sekä yrityksen oma toiminta, että arvoketjuissa tapahtuvat biodiversiteettivaikutukset

Yhteenveto

Kävimme läpi mitä on luonnon monimuotoisuus, miksi se heikkenee ja miten se vaikuttaa liiketoimintaan

Luonnon monimuotoisuus

Biodiversiteetti eli monimuotoinen elollinen luonto tarjoaa ekosysteemipalveluiden muodossa pohjan yhteiskunnallemme.

Vaikutukset ja riippuvuudet

Liiketoiminnalla on negatiivisia vaikutuksia biodiversiteettiin (luontokadon ajurit), samalla olemme riippuvaisia ekosysteemipalveluista.

Vaikutukset kilpailukykyyn ja liiketoimintamahdollisuuksiin

Luontokato uhkaa monia kriittisiä toimitusketjuja. Luontoposiitiiviset yritykset voivat parantaa brändiään ja mainetta, alentaa toimintakustannuksia ja saada kilpailuetua uusien liiketoimintamallien ja tarjonnan avulla.

Biodiversiteettityön aloittaminen

Biodiversiteettiä edistävässä liiketoiminnassa pyritään tukemaan ekosysteemipalveluja ja vähentämään luontokadon ajureita. Haittojen minimointia ja positiivisia toimenpiteitä voidaan lähteä tekemään heti noudattamalla lieventämishierarkiaa.

Transforming society together